

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ начальника обласної військової адміністрації

11.12.2024 № 271/2024-н

(у редакції наказу начальника обласної військової адміністрації

05.03.2025 № 37/2025-н)

ПАСПОРТ ПРОГРАМИ
створення безбар'єрного простору у Хмельницькій області
на 2025-2026 роки (далі – Програма)

1	Ініціатор розроблення Програми	Хмельницька обласна військова адміністрація
2	Розробник Програми	Відділ містобудування та архітектури обласної військової адміністрації
3	Співрозробники Програми	Департаменти економічного розвитку, соціального захисту населення, освіти та науки, охорони здоров'я, інформаційної діяльності, культури, національностей та релігій, з питань оборонної роботи та цивільного захисту, розвитку громад, будівництва та житлово-комунального господарства, управління інфраструктури, з питань ветеранської політики, молоді, фізичної культури і спорту, цифрового розвитку, цифрових трансформацій та цифровізації, служба у справах дітей обласної військової адміністрації
4	Відповідальний виконавець Програми	Відділ містобудування та архітектури обласної військової адміністрації
5	Учасники Програми	Хмельницька обласна рада, структурні підрозділи обласної військової адміністрації, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування
6	Термін реалізації програми	2025-2026 роки
7	Перелік бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми	Державний, обласний бюджети, бюджети місцевого самоврядування (у межах коштів, передбачених на рік), залучені кошти міжнародних організацій, власні кошти юридичних та фізичних осіб, вклади вітчизняних та іноземних інвесторів, інші джерела фінансування, не заборонені чинним законодавством

8	Загальний обсяг фінансових ресурсів з обласного бюджету, необхідних для реалізації Програми, усього в тис. грн: по роках: 2025 рік 2026 рік	784,00 784,00 уточнюється після розробки проектно-кошторисної документації та внесення змін до Програми
9	Загальний обсяг фінансових ресурсів з державного бюджету, коштів бюджетів місцевого самоврядування; залучених коштів міжнародних організацій; власних коштів юридичних та фізичних осіб; вкладів вітчизняних та іноземних інвесторів; інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством, необхідних для реалізації Програми на 2025-2026 роки, усього у тис. грн:	18519,519
10	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, усього в тис. грн:	19303,519

1. Загальна характеристика Програми

Програма створення безбар'єрного простору у Хмельницькій області на 2025-2026 роки (далі – Програма) сприятиме комплексному підходу щодо реалізації принципів безбар'єрності для всіх суспільних груп населення.

На березень 2023 року населення Хмельницької області становило 1 250 000 осіб, з них 150 700 мають інвалідність, у тому числі з:

вадами та ураженнями опорно-рухового апарату – 8091;

вадами зору та тотально незрячі – 1510;

вадами слуху та нечуючі – 783;

психічними та когнітивними порушеннями – 3799 осіб.

Показник кількості маломобільних груп населення має тенденцію до зростання. Війна росії проти України, крім руйнувань та втрат житла, призвела до значного зростання кількості осіб з інвалідністю. Травми, отримані на фронті, а також наслідки обстрілів цивільних об'єктів суттєво вплинули на здоров'я багатьох українців.

2. Мета Програми

Програмою передбачено забезпечення рівного доступу до об'єктів інфраструктури, послуг, суспільного життя та економічної діяльності для всіх категорій населення, зокрема осіб з інвалідністю, маломобільних груп, літніх людей, батьків з дітьми та інших вразливих груп населення області. Це важлива частина загального розвитку території, яка сприяє підвищенню рівня життя, інклюзивності та економічного зростання.

Підвищення доступності для всіх категорій громадян, забезпечення безбар'єрного доступу до громадських будівель, транспорту, житлових приміщень і соціальних послуг допоможе інтегрувати у суспільне життя осіб з інвалідністю та маломобільні групи населення, зменшить їх соціальну ізоляцію та сприятиме їх повноцінній участі в житті громади.

Очікуваним результатом Програми є створення безбар'єрного простору в області та підтримка стратегічного курсу держави.

3. Визначення проблемних питань, на розв'язання яких спрямовано Програму

Програму спрямовано на вирішення важливих проблемних питань, які перешкоджають доступу до інфраструктури та суспільного життя маломобільним групам населення та особам з інвалідністю.

Основні проблеми:

низька доступність інфраструктури для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення. Більшість громадських будівель та інфраструктурних об'єктів не забезпечено стандартами безбар'єрності, зокрема до освітніх, медичних, культурних, адміністративних установ. Відсутні пандуси, ліфти, адаптовані входи;

недоступність громадського транспорту: недостатня кількість низькопідлогових автобусів, тролейбусів, відсутність пандусів та підйомників на зупинках та автобусних станціях, вузькі або завузькі дверні проходи та місця для людей на візках;

невідповідність міського середовища до потреб маломобільних груп населення. Вулиці та тротуари повністю не забезпечено тактильними елементами, звуковими сигналами на світлофорах для людей з порушенням зору чи слуху;

недотримання норм та стандартів безбар'єрності під час нового будівництва та реконструкції. Відсутні механізми моніторингу та контролю за впровадженням стандартів безбар'єрності під час будівництва нових або реконструкції існуючих будівель та споруд;

обмеження можливості отримання медичних та соціальних послуг;

інституційні та правові бар'єри спричинені невідповідністю або недостатньою деталізацією нормативної бази, що регулює створення безбар'єрного середовища;

самоізоляція маломобільних груп населення, що призводить до зниження їх соціальної активності, якості життя та обмеження економічних відносин.

Розв'язання цих проблем дозволить створити доступне, інклюзивне та комфортне середовище для всіх мешканців області, що підвищить рівень соціальної інтеграції та створить можливості для їх участі в суспільному житті.

Вирішення питань безбар'єрності в області можливе шляхом реалізації комплексу таких заходів:

адаптація об'єктів інфраструктури та громадських місць, а саме: влаштування пандусів, ліфтів, широких дверних отворів у громадських будівлях, модернізація інфраструктури пішохідних зон;

покращення доступності громадського транспорту, зокрема упровадження низькопідлогового транспорту, обладнання зупинок громадського транспорту;

упровадження стандартів універсального дизайну, розробка та впровадження сучасних архітектурних рішень;

підвищення обізнаності та залучення громад, громадських організацій, проведення інформаційних кампаній;

фінансування та підтримка проєктів безбар'єрності – фінансування з місцевих бюджетів; залучення міжнародних грантів і донорів, стимулювання приватних інвесторів;

моніторинг та контроль за дотриманням стандартів безбар'єрності (регулярний аудит доступності);

підтримка інноваційних технологій, зокрема упровадження смарт-технологій, дистанційний доступ до послуг;

підтримка осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення в соціальному та економічному житті, розширення можливостей працевлаштування, соціальна підтримка.

Реалізація цих заходів дозволить сприяти підвищенню якості життя та соціальної інтеграції маломобільних громадян області.

4. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, строки та етапи виконання Програми

Послідовна реалізація Програми зі створення безбар'єрного простору на місцях дасть можливість отримати:

безперешкодний доступ до об'єктів фізичного оточення;

інформацію у найзручніший спосіб;

спрощений доступ до цифровізованих та аналогових державних та соціальних послуг;

рівні умови участі у всіх сферах життя суспільства;

умови та рівні можливості для занять фізичною культурою та спортом;

рівні умови та можливості для культурного (мистецького) та/або креативного вираження, провадження культурної діяльності; доступу до культурних послуг, культурних цінностей, культурної спадщини та інформації про них;

рівні можливості та вільний доступ до освіти;

рівні умови та можливості у сфері зайнятості, а також зайняття підприємництвом.

5. Напрями діяльності та заходи Програми

Основні напрями діяльності Програми - забезпечення засобами безбар'єрності:

адміністративних будівель Хмельницької обласної військової адміністрації, її структурних підрозділів;

районних військових адміністрацій, органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів, центрів надання адміністративних послуг;

об'єктів транспортної інфраструктури, благоустрою, відпочинку, громадського простору;

приміщень виборчих дільниць;

об'єктів цивільного захисту населення;

закладів соціального захисту та соціального обслуговування населення;

закладів культури;

закладів охорони здоров'я, центрів реабілітації, оздоровлення;

закладів освіти, у тому числі дошкільних навчальних закладів;

закладів фізкультури та спорту, у тому числі відкритих площинних спортивних споруд (майданчиків і полів для спортивних ігор), спортивних залів і басейнів.

Заходи Програми:

облаштування місць паркування для авто осіб з інвалідністю відповідно до нормативних вимог;

забезпечення безбар'єрності територій об'єктів, у тому числі громадських просторів, вулиць, парків, скверів;

адаптація громадського транспорту для осіб з інвалідністю, зокрема встановлення низькопідлогових автобусів та тактильних смуг для орієнтування;

створення доступних пішохідних переходів зі зниженими бордюрами та звуковими сигналами;

облаштування доступних сходів, пандусів, підйомних платформ та ліфтів;

забезпечення безперешкодного доступу до дверних прорізів, усунення порогів;

встановлення автоматичних або полегшених дверей з відповідною шириною для осіб на кріслах колісних;

облаштування системи засобів навігації та орієнтації (тактильні смуги, контрастні позначки, шрифти Брайля, звукові індикатори);

забезпечення доступності всіх поверхів будівлі за допомогою ліфтів, ескалаторів, пандусів;

створення адаптованих санітарних приміщень, туалетів із спеціальними поручнями та достатнім простором для маневрування;

упровадження інформаційної підтримки для осіб із порушенням зору, слуху (таблички з рельєфно-крапковим шрифтом, звукові системи, QR-коди з аудіо-інформацією);

адаптація вебсайтів та мобільних застосунків державних установ для користувачів з порушенням зору та слуху;

забезпечення присутності сурдоперекладачів у державних установах та на важливих заходах;

встановлення системи звукового, тактильного та візуального оповіщення в будівлях;

облаштування евакуаційних виходів, шляхів руху та безпечних зон для осіб на кріслах колісних, із вадами зору та слуху;

забезпечення доступності театрів, музеїв, бібліотек, навчальних та спортивних закладів;

створення адаптованих навчальних програм та підручників для осіб з особливими потребами;

організація інклюзивних спортивних заходів та просторів для занять фізичною активністю;

проведення незалежного аудиту доступності будівель і територій;

залучення громадськості до оцінки рівня безбар'єрності та формування рекомендацій щодо покращення ситуації.

6. Результативні показники виконання заходів Програми

Кількісні показники:

облаштовано місць паркування для осіб з інвалідністю, пристосовано для безбар'єрного пересування громадських туалетів, громадського транспорту, пандусів, ліфтів, підйомних платформ, тактильних та звукових навігаційних систем.

Якісні показники

покращено рівень доступності соціальної, транспортної та інформаційної інфраструктури;

підвищено рівень обізнаності суспільства щодо потреб осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення;

збільшено кількість інклюзивних культурних та освітніх заходів.

Моніторинг та оцінка

Відділ містобудування та архітектури обласної військової адміністрації здійснює:

- систематичний аналіз реалізації заходів Програми;
- проведення соціологічних досліджень щодо доступності середовища;
- залучення громадських організацій до виконання заходів Програми.

7. Джерела фінансування Програми

Фінансування Програми здійснюється за рахунок коштів з бюджетів: державного, обласного, місцевого самоврядування, залучених коштів міжнародних організацій, власних коштів юридичних та фізичних осіб, вкладів вітчизняних та іноземних інвесторів, інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством.

Обсяг фінансування Програми визначається з урахуванням конкретних завдань Програми та реальних фінансових можливостей бюджету. Частина заходів фінансується за рахунок коштів обласного бюджету, передбачених іншими обласними програмами.

Орієнтовний обсяг фінансування Програми з обласного бюджету у 2025 році становить 784,0 тис. гривень. Перелік об'єктів, що передбачені Програмою до фінансування, визначено у додатку 1.

Орієнтовний обсяг фінансування Програми з державного бюджету, місцевих бюджетів, коштів міжнародних організацій, власних коштів юридичних та фізичних осіб, інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством, у 2025 році становить 18519,519 тис. гривень. Перелік об'єктів територіальних громад області, що передбачені Програмою до фінансування, наведено у додатку 2.

Начальник відділу містобудування
та архітектури обласної військової
адміністрації – головний архітектор
області

Ірина ДУНАЄВСЬКА